

ชุดเครื่องมือวิเคราะห์สัญญาณเตือนผลกระทบต่อการบริการสุขภาพและสุขภาพของประชาชน

ภายใต้โครงการวิจัย “การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนภายหลังการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ.2566: ระยะที่ 3 การประเมินผลกระทบต่อสถานะสุขภาพและการจัดบริการสุขภาพจากการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบย้อนหลัง และการจัดทำกรณีศึกษา” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. นพ. จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

รูปแบบที่ 1 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของตัวชี้วัด (KPI) ตามสถานะการถ่ายโอน (KPI Performance comparison by transfer status)

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบระดับและแนวโน้มของผลการดำเนินงานระหว่างพื้นที่ที่มีสถานะการถ่ายโอน รพ. สต. แตกต่างกัน ได้แก่ ถ่ายโอนทั้งหมด / ถ่ายโอนบางส่วน / ไม่ถ่ายโอน

แนวทางการวิเคราะห์

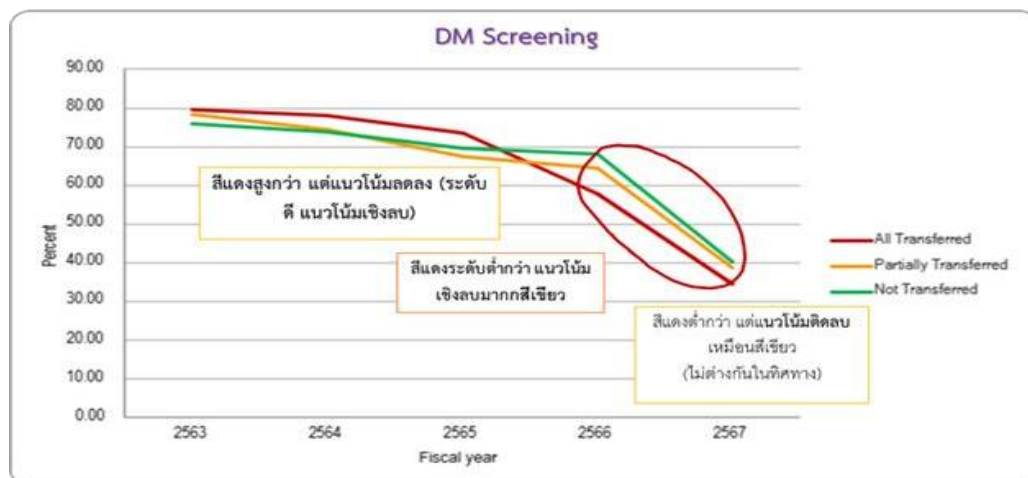
- 1) จัดกลุ่มพื้นที่ตามสถานะการถ่ายโอนของ รพ.สต. (เช่น ในระดับอำเภอ หรือ จังหวัด)
- 2) คำนวณค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานรายปี (เช่น ปี 2563–2567)
- 3) แสดงผลด้วยกราฟเส้นเพื่อตรวจสอบระดับ (level) และแนวโน้ม (trend) ของแต่ละกลุ่ม
- 4) อาจตรวจสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยสถิติเชิงอนุมาน เช่น ANOVA เป็นต้น ตัวอย่างดังรูปที่ 1

เงื่อนไขสำคัญที่ต้องพิจารณา

- 1) คุณภาพข้อมูลของแต่ละกลุ่มต้องสอดคล้องกัน จนทำให้การตีความคลาดเคลื่อน
- 2) ปัจจัยรบกวนต้องไม่แตกต่างกันมาก (เช่น จำนวนบุคลากร งบประมาณ ระบบ IT)
- 3) จำนวน รพ.สต. ในแต่ละกลุ่มควรเพียงพอต่อการสร้างค่าเฉลี่ยที่เชื่อถือได้
- 4) ไม่มีการเปลี่ยนเกณฑ์/วิธีเก็บข้อมูลระหว่างปี หากมีต้องบันทึกไว้ เพราะอาจส่งผลกระทบต่อผลการ

ดำเนินการ

รูปที่ 1 ตัวอย่างกราฟรูปแบบที่ 1 การคัดกรองเบาหวาน

การแปลความหมายเบื้องต้น

- 1) ช่วงก่อนการถ่ายโอน (2563-2565) กลุ่มถ่ายโอนทั้งหมด (เส้นสีแดง-All Transferred) มีระดับ ผลการดำเนินงานสูงกว่ากลุ่มไม่ถ่ายโอน (เส้นสีเขียว- Not Transferred) แต่มีแนวโน้มลดลงคล้ายกันทั้ง สามกลุ่ม
- 2) ปี 2566 ระดับผลการดำเนินงานของกลุ่มถ่ายโอนทั้งหมดลดลงและต่ำกว่ากลุ่มไม่ถ่ายโอน และ แนวโน้มเป็นลบมากกว่ากลุ่มไม่ถ่ายโอน อย่างชัดเจน
- 3) ปี 2567 กลุ่มที่ถ่ายโอนทั้งหมดยังมีระดับที่ต่ำกว่ากลุ่มไม่ถ่ายโอน แต่แนวโน้มไม่แตกต่างกันมาก

แนวทางในการนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจ

- 1) ใช้เป็นดัชนีสัญญาณเตือน (Early warning signal) เพื่อติดตามพื้นที่หลังถ่ายโอน
- 2) หากแนวโน้มของกลุ่มที่ถ่ายโอน “ลดลงต่อเนื่อง” ควรมีการตรวจสอบระบบสนับสนุนจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากกลุ่มที่ไม่ถ่ายโอน “ยังคงสูงกว่า” อาจจะสะท้อนได้ว่าระบบเดิมมีเสถียรภาพ ในช่วงเปลี่ยนผ่าน
- 3) ใช้จัดลำดับพื้นที่เสี่ยง (Risk-based monitoring) โดยพื้นที่ที่ระดับหรือแนวโน้มลดลงมาก จัดเป็นพื้นที่เฝ้าระวังสูง ส่วนพื้นที่ที่ระดับหรือแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เฝ้าระวังปานกลาง สำหรับพื้นที่ที่ ระดับหรือแนวโน้มคงตัวและอยู่ในเป้าหมาย อาจเป็นการติดตามปกติ
- 4) ใช้สื่อสารหรือนำเสนอต่อหน่วยงานกำกับ เช่น อบจ., สสจ., สสอ. เป็นต้น เพื่อจัดสรรทรัพยากร หรือเสริมระบบสนับสนุน หรือเพิ่มมาตรการกำกับติดตามในช่วงหลังถ่ายโอน

หากมีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อสอบถาม

ดร.ภญ. ดาวรุ่ง คำวงศ์ (ทีมวิจัย) email: daoroong.k@scphpl.ac.th